

Hvorledes

FIL § 43 og god skik-bekendtgørelsen § 3

kunne gribe ind over for udformningen af omvalgsbetingelser

HJEMMEL

TANJA JØRGENSEN
LEKTOR, PH.D.
JURIDISK INSTITUT

HJEMMEL

Lov om finansiel virksomhed

§ 43 Finansielle virksomheder ... skal drives i overensstemmelse med redelig forretningskik og god praksis inden for virksomhedsområdet.

Stk.2. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter nærmere regler [her]om. ...

God skik-bekendtgørelsen

§ 3 En finansiel virksomhed skal handle redeligt og loyalt over for sine kunder.

FORHOLDET TIL AFTALER

FIL § 43 står under overskriften: »Generelle regler om god skik, prisoplysning og kontraktforhold«.

Forarbejder: »Finanstilsynet påser alene overholdelsen af de offentligretlige regler og foretager en generel vurdering af, om de finansielle virksomheders aftaler og vilkår overfor kunderne er i overensstemmelse hermed.«

- L 176 af 12.3.2003, bem. til § 43

God skik-bekendtgørelsens § 6 angår finansielle virksomheders aftaler, herunder aftalevilkår.

Anden lovgivning: Forbrugeraftaleloven, kreditaftaleloven

Hvorledes

FIL § 43 og god skik-bekendtgørelsen § 3

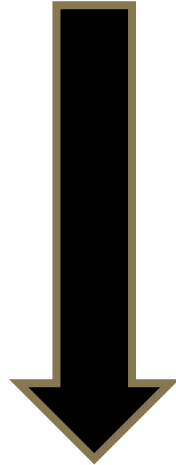
kunne **gribe ind** over for udformningen af omvalgsbetingelser

HJEMMEL

TANJA JØRGENSEN
LEKTOR, PH.D.
JURIDISK INSTITUT

Finanstilsynet

Finansiel
virksomhed

Kunde(r)

FINANSTILSYNET FØRER TILSYN MED AFTALESPØRGSMÅL

Basisbank-afgørelsen

Låneaftalen: »Debetrenten er variabel og følger Nationalbankens til enhver tid gældende udlånsrente med et fast tillæg«.

Alm. betingelser gav Basisbank adgang til at ændre principperne for, hvorledes renten fastsattes, og gav derved Basisbank mulighed for at ændre renten vilkårligt.

Finanstilsynet: Lagde vægt på »en naturlig forståelse af principperne for rentefastsættelse i låneaftalen« og fandt, at »principperne for rentefastsættelsen kun [kan] ændres, hvis banken i selve låneaftalen har taget et udtrykkeligt forbehold«.

Påbud: Basisbank skal fremover fastsætte renten i overensstemmelse med låneaftalen og skal endvidere slette passager i sine almindelige betingelser.

Afgørelse af 26.2.2009

FINANSTILSYNET OG VIRKSOMHEDEN

FINANSTILSYNET OG VIRKSOMHEDEN

Tilsynsmæssige reaktioner og strafsanktioner:

- › Påbud, FIL § 348, stk. 2, god skik-bekg. § 35
- › Strafsanktionering, FIL § 373, god skik-bekg. § 36
 - FIL § 43 ikke omfattet
 - Bekendtgørelsen omfattet
- › Underrette Forbrugerombudsmanden, FIL § 348 a, stk. 1
- › Orienterer offentligheden om god skik-sager, FIL § 354 b, stk. 1, nr. 1

FINANSTILSYNET OG KUNDEN

FINANSTILSYNET OG KUNDEN

Ej civilretlig vurdering

»Den civilretlige vurdering ligger udenfor det lovmæssige tilsynsområde. ... En sådan vurdering af aftalen må som hidtil henvises til afgørelse ved et af de finansielle ankenævne eller indbringes for de almindelige domstole.«

Ej klageinstans

»Tilsynet er ikke forpligtet til at behandle alle klager, som tilsynet får forelagt, men kan på basis af en klage, af egen drift eller efter anmodning herom fra Det Finansielle [R]åd eller Forbrugerombudsmanden behandle spørgsmål om god skik.«

- L 176 af 12.3.2003, bem. til § 43

GOD SKIK-REGLERNE OG KUNDEN

GOD SKIK-REGLERNE OG KUNDEN

At Finanstilsynet ikke foretager en civilretlig vurdering, er ikke samme som, at kunder ikke kan støtte ret på de regler, der angår disse.

PAN 421/2008: »Finanstilsynet fører tilsyn med overholdelsen af... bekendtgørelsen... Klagerens indsigelser..., må således... ikke selvstændigt behandles af Ankenævnet.«

Sondringen mellem offentligretlige og privatretlige regler er ikke så stringent.

God skik-reglerne kan godt indgå, som et moment i en civilretlig vurdering.

GOD SKIK-REGLERNE OG KUNDEN

U 1996.120 SH, Helsinges borgmester

Retten var ikke afskåret fra som led i et selvstændigt formueretligt anerkendelsessøgsmål at kunne tage stilling til den daværende bank- og sparekasselovs § 1, stk. 6 om god skik (nu FIL § 43, stk. 1), som havde offentligretlig karakter

Lisbeth Faurdal, Aktuelle temaer i pensionsretten, 2011

Ca. 150 siders gennemgang af rets- og ankenævnspraksis
God skik-reglerne har direkte betydning for retsanvenderens aftaleretlige og erstatningsretlige bedømmelse.

GOD SKIK-REGLERNE OG KUNDEN

FIL § 348 a, stk. 1. Finanstilsynet underretter

Forbrugerombudsmanden, hvis Finanstilsynet bliver bekendt med, at en virksomheds kunder kan have lidt tab, som følge af at virksomheden har overtrådt § 43, stk. 1, eller bestemmelser udstedt i medfør af § 43, stk. 2.

FIL § 348, stk. 1. Forbrugerombudsmanden kan anlægge sag vedrørende handlinger, der strider mod redelig forretningskik og god praksis, jf. § 43, stk. 1 og 2, herunder sag om erstatning

GOD SKIK-REGLER OG AFTALEREGLER

GOD SKIK-REGLER OG AFTALEREGLER

God skik-regler er et supplement til de aftaleretlige regler

Domstole og ankenævn: Konkret vurdering fra sag til sag af aftaleregler.

Finanstilsynet: »foretager en generel vurdering af, om de finansielle virksomheders aftaler og vilkår overfor kunderne er i overensstemmelse [med god skik].« - L 176 af 12.3.2003, bem. til § 43

En generel vurdering angår typesituationer, standardaftaler o.l., men ikke en konkret tvist mellem kunden og en finansiel virksomhed.

GOD SKIK-REGLER OG AFTALEREGLER

Basisbank-afgørelsen

»Finanstilsynet påbyder Basisbank ... fremover at undlade at ændre principperne for rentefastsættelsen på et lån...«

Finanstilsynet angiver: »Bekendtgørelsens § 32, stk. 1, [om påbud] indeholder ikke hjemmel til at påbyde tilbagebetaling af renter, der vedrører perioden frem til meddelelse af denne afgørelse«.

Afgørelse af 26.2.2009

GOD SKIK-REGLER OG AFTALEREGLER

Sampension-afgørelsen

»...der [er] ikke tilstrækkelig grundlag for at fastslå, at Sampension har handlet i strid med § 3 i god skik bekendtgørelsen ved at afskaffe ydelsesgarantien ved en aftale med aftaleparterne i stedet for at give den enkelte kunde mulighed for at træffe dette valg som led i et omvalg.«

»Den endelige afgørelse af, om Sampension ved denne aftale civilretligt er blevet frigjort for sine forpligtelser overfor sine kunder, henhører imidlertid under domstolene.«

Afgørelse af 29.11.2010

PRINCIPIELLE OG PRAKTISKE KONSEKVENSER

PRINCIPIELT

Hvorvidt et forhold har offentligretlig eller privatretlig karakter er med til at bestemme, hvilket organ der er det relevante, og hvilken retsfølge der vil gøre sig gældende.

Men: Der er ingen grund til alt for stringent at kategorisere reglerne som værende offentligretlige eller privatretlige.

For kunden og den finansielle virksomhed er spørgsmålet meget mere enkelt:

Hvad har virksomheden lov til?

PRAKTISK

Hvordan finansielle virksomheder agerer over for kunder har rent faktisk betydning for konkrete kunder.

Uanset:

- > om reglerne har etiketten offentligretlig eller privatretlig,
- > at forskellige organer påser det ene eller andet forhold,
- > og at retsfølgen er forskellig.

Finanstilsynets afgørelser har konsekvenser for konkrete kunder.

En afgørelse til fordel for den ene vil som udgangspunkt være til ulempe for den anden.

Hvorledes

FIL § 43 og god skik-bekendtgørelsen § 3

kunne gribe ind over for udformningen af omvalgsbetingelser

HJEMMEL

TANJA JØRGENSEN
LEKTOR, PH.D.
JURIDISK INSTITUT

